

Γιατί Προσκυνούμε τα Ιερά Λείψανα;

/ [Ορθόδοξες Προβολές](#)

Πιστεύουμε πως το σώμα του ανθρώπου, που προσλαμβάνεται στην Εκκλησία, γίνεται δοχείο της άκτιστης θείας ενέργειας, χριστοφόρο και πνευματοφόρο:

«Ουκ οίδατε ότι τα σώματα υμών μέλη Χριστού εστίν;.... η ουκ οίδατε ότι το σώμα υμών ναός του εν υμίν Αγίου Πνεύματος εστίν, ου έχετε από Θεού, και ουκ έστε εαυτών;... δοξάσατε τον Θεόν εν τω σώματι υμών και εν τω πνεύματι υμών, άτινα εστι του Θεού» (Α' Κορ. στ' 15-20), «Αυτός δε ο Θεός της ειρήνης αγιάσαι υμάς ολοτελείς, και ολόκληρον υμών το πνεύμα και η ψυχή και το σώμα αμέμπτως εν τη παρουσία του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού τηρηθείη. Πιστός ο κάλων υμάς, ος και ποιήσει» (Α' Θεσ. ε' 23-24).

Το ανθρώπινο σώμα εξυψώνεται μέσα στην Εκκλησία και έχει αιώνιο προορισμό. Ο Χριστός θα «μετασχηματίσει», δηλαδή θα μεταμορφώσει το ταπεινό μας σώμα, ώστε να γίνει «σύμμορφον τω σώματι της δόξης αυτού», να λάβει την ίδια μορφή προς το ένδοξο σώμα του Κυρίου και αυτό θα γίνει κατα τη δευτέρα παρουσία, «με την ενέργειαν, με την οποία δύναται και να υποτάξει τα πάντα εις τον εαυτόν Του» (Φιλιπ. γ' 21).

Η δόξα των αγίων λειψάνων αποτελεί προεικόνιση αυτής της νέας, της

δοξασμένης κατάστασης του σώματος. Η τιμή που αποδίδεται σ' αυτά στην Ορθόδοξη Εκκλησία αποτελεί ακόμη μαρτυρία της πίστης μας στην καθολική δόξα τού ανθρώπου (Α' Θεσ. ε' 23-24).

Η αγιαστική χάρη εκφράζεται στα ιερά λείψανα με ευωδία, για την οποία κάνει λόγο η Αγία Γραφή (Β' Κορ. β' 15. Πρβλ. Ήσ. ξστ' 14) και επιτελεί θαύματα (Δ/Β' Βασιλ. ιγ' 20-21). Η ίδια χάρη μεταδίδεται στα αντικείμενα, τα όποια έρχονται σε επαφή με το σώμα των αγίων, με αποτέλεσμα τη θαυματουργία (Δ/Β' Βασιλ. β' 8-14. Ματθ. θ' 20-22. Μάρκ. στ' 13. Πράξ. ιθ' 12).

Με βάση την καταγωγή μας από τον Αδάμ βρισκόμαστε σε διάσταση με τη δημιουργία του Θεού (Γέν. γ' 17-19)-όμως ο άνθρωπος της χάριτος του Θεού ακτινοβολεί ειρήνη και μεταδίδει ευλογία, ακόμη και με τη σκιά του (Πράξ. ε' 15-16).

Ο ίδιος ο Θεός λοιπόν τιμά τα λείψανα των αγίων ανθρώπων και τα εμποτίζει με την άκτιστη θεία Του χάρη. Γι' αυτό και η Ορθόδοξη Εκκλησία αποδίδει πμή σ' αυτά και τα θέτει κάτω από το ιερό θυσιαστήριο (Έβρ. ιγ' 10), μιμούμενη στο θέμα αυτό το ουράνιο, το αχειροποίητο θυ-σιαστήριο (Αποκ. στ' 9)• γιατί τα δικά μας θυσιαστήρια, είναι «αντίτυπα των αληθινών», δηλαδή εκείνου του ουράνιου θυ-σιαστηρίου (Έβρ. θ' 24).

Η πρώτη Εκκλησία τιμούσε τα ιερά λείψανα. Το Μαρτύριο του αγίου Πολυκάρπου († 156) μάς πληροφορεί πως θεωρούνταν «τιμιώτερα λίθων πολυτελών και δοκιμώτερα υπέρ χρυσίων» (Μαρτ. Πολυκ.18).

Οι πιστοί συναθροίζονταν στους Τάφους των μαρτύρων, για να τελέσουν τη θεία ευχαριστία και να γιορτάσουν τη μνήμη των αγίων. Αυτό μεταδόθηκε στη μετέπειτα εποχή, δεν υπάρχει μαρτυρία που να μας πληροφορεί πως η τιμή των αγίων λειψάνων δεν ήταν καθολικά αποδεκτή.

Ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος (329-390) υπογραμμίζει τα πολλά θαύματα που γίνονταν με τα τίμια λείψανα του αγίου Κυπριανού, «όταν υπάρχει η πίστις», λέγει και προσθέτει πως αυτό το γνωρίζουν «όσοι έλαβαν πείραν και έχουν μεταδώσει το θαύμα και εις ημάς και θα το παραδώσουν και εις το μέλλον» (Λόγος κδ' 18, εις τον άγιον Κυπρ.).

Στον πρώτο στηλιτευτικό του λόγο κατά του Ιουλιανού ο Γρηγόριος αναφέρει για τους αγίους: «αυτών είναι αι μεγάλοι τιμαί και πανηγύρεις. Από αυτούς οι δαίμονες φυγαδεύονται και αι νόσοι θεραπεύονται... αυτών τα σώματα μόνα έχουν την ιδίαν δύναμιν με τας αγίας ψυχάς των, είτε εφαιπτόμενα είτε τιμώμενα. Αυτών και αι ρανίδες μόνο αίματος και μικρά αντικείμενα του πάθους των ενεργούν όσα

και τα σώματα» (Γρηγ. Θεολ., Λόγος δ' 69).

Ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος υπογραμμίζει ότι ακόμη και ο αυτοκράτορας, «ο την αλουργίδα περικείμενος» σπεύδει να προσκυνήσει τους τάφους των αγίων και «έστηκε δεόμενος των αγίων», δηλαδή προσεύχεται στους αγίους «ώστε αυτού προστήναι παρά τω Θεώ», για να σταθούν υπέρ αυτού ενώπιον του Θεού (Χρυσ., Ὑπόμν. εις Β' Κορ., Λόγ. κστ' 5).

Ο ίδιος άγιος, εκφράζοντας την πίστη της Εκκλησίας προτρέπει: «επιχωρίαζε σηκοίς μαρτύρων, όπου σώματος υγεία και ψυχής ωφέλεια», δηλαδή να επισκέπτεσαι τους ναούς των μαρτύρων, όπου θα βρεις την υγεία του σώματος και την ωφέλεια της ψυχής (Χρυσ., Ὑπόμν. Εις Ματθ., Λόγ. λζ' 7). Σε άλλη ομιλία προτρέπει τους χριστιανούς να πηγαίνουν «εις ευκτήριους οίκους, και προς Τας των αγίων μαρτύρων θήκας», δηλαδή στους οίκους της προσευχής και στις λειψανοθήκες των αγίων, «ώστε αφού λάβωμε την ευλογία των, να καταστήσωμε τους εαυτούς μας ακαταβλητους εις τας παγίδας του διαβόλου» (Εις Γεν., Ὅμιλ. ιε' 6). «τα οστά των αγίων υποτάσσουν δαίμονας και βασανίζουν, και ελευθερώνουν όσους έχουν δεθεί από τα πικρότατα εκείνα δεσμά» (Χρυσ., Ὑπόμν. Εις Β' Κορ., Λόγ. κστ' 5).

Σύμφωνα με την πίστη της πρώτης Εκκλησίας η θεία χάρη μεταδίδεται σε καθετί που βρίσκεται σε επαφή με τους αγίους. «Ακόμη και τα ενδύματ των αγίων είναι σεβαστα σε όλη την κτίση», αναφέρει ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος και μνημονεύει τη μηλωτή του Ηλία (Δ/Β' Βασιλ. β' 8-14), τα υποδήματα των τριών παίδων, που κατανίκησαν τη φωτιά (Δαν. γ' 27-28), τη ράβδο του Μωϋση που έκανε τόσα θαύματα, τα ενδύματα του Παύλου (Πράξ. ιθ' 11-12), τη σκιά του Πέτρου (Πράξ. ε 12-16) κ.ά (Χρυσ., Πρός τους ανδριάντας όμιλ. η' 2).

Ο Άγιος Βασίλειος μας πληροφορεί πως το τίμιο λείψανο της αγίας Ιουλίττας αγιάζει την πόλη και όσους προσέρχονται στον ναό, «η δε γη, η όποια με την εκδημία της μακάριας εδέχθη τας ευλογίας, ανέβλυσεν από τα σπλάγχνα της άγιασμα» που είναι «εις τους υγιείς φυλακτήριον και χορηγία τέρψεως» και στους άρρωστους «παρηγοριά» (Μ. Βασ., όμιλ. 2 εις την μάρτ. Ιουλ. 2).

Στην Ὁρθόδοξη Εκκλησία αποδίδουμε στα Αγία λείψα—να τιμή και ευλαβική προσκύνηση, η όποια, όπως αναφέραμε και στην περίπτωση των αγίων (σ. 48-50), δεν αποτελεί λατρευτική προσκύνηση η λατρεία. Τούτο γιατί κανείς ποτέ ορθόδοξος χριστιανός δεν ταύτισε στη σκέψη του τα τίμια λείψανα με «θεούς».